

DE SOLDATEN VAN MEI 1940

UIT HOLLANDSCHEVELD EN OMSTREKEN

©Albert Metselaar, 2015 albertmetselaar@home.nl

Het leek allemaal zo gezellig, de kaarten die thuis kwamen, van de vele gemobiliseerde mannen in de periode augustus 1939 - mei 1940. Ze hadden ook veel lol toen, zoals ze later naar voren brachten, toen ze hun verhaal deden. Het stond in schril contrast met de spanningen en de ellende die ze meemaakten in de meidagen van 1940. Hollandscheveld en omstreken hebben als gebied toen niet zoveel meegemaakt. De Duitser kwam, trok erdoor en was weer weg. Opgeblazen bruggen zorgden voor wat overlast. Maar de bevolking liep littekens op door de diepe ellende van de Grebbelinie, waar veel van de soldaten uit deze streken waren gelegerd. Hun namen zijn verzameld om niet te vergeten.....

De lijst werd samengesteld naar aanleiding van oproepen in de Hoogeveensche Courant, waarop gereageerd werd door oud-militairen en nabestaanden. Vervolgens werden die 'uitgevraagd', en kwamen er weer nieuwe namen bij, en tips van mensen die gebeld zouden kunnen worden. De lijst werd gepubliceerd in 1992 in het boekje 'Mei '40' van Albert Metselaar. De hier gepubliceerde lijst is een licht gecorrigeerd en aangevulde versie uit 2001. De lijst is helaas zeer waarschijnlijk niet compleet. Aanvullingen zijn van harte welkom. Binnen de werkgroep 40-45 van de Historische Kring is voorgesteld om dit werk ook te doen voor de andere gebiedsdelen van de oude gemeente Hoogeveen. Het is er niet van gekomen. Dat maakt dit overzicht uniek tot in de verre rondte.

Uit het Krakeel:

- Roelof Lunenburg, vocht op de Grebbeberg (3-2-19 RI).
- Geu Neutel, lag bij de Moerdijk, aan de Brabantse kant.
- Jan Kelly, vocht op de Grebbeberg (1-2-19 RI).
- Gerrit Koster, in depot in Bergen (N.H.) (1 RI).
- Jan Metselaar, was chauffeur in Doorn en in de meidagen als zodanig actief in onder meer Rhenen, Achterberg en bij de Grebbeberg.
- Gosem Pastoor, lag bij Achterberg, vocht op de Grebbeberg (19 RI, mortieren).
- Jacob Krikken, lag in Elst in barakken en had zijn stellingen bij veenendaal (19 RI).
- Benjamin Nijmeijer, bij de luchtdoelartillerie te Soesterberg.
- Arend Kamman, vocht op de Grebbeberg.
- Pieter Kuiper, vocht op de Grebbeberg (3-2-19 RI).
- Otto Kroezen.
- Nikolaas Dusink, kwam op te Rijnsburg, lag daarna aan het Zwinderse kanaal (o.a. op 10 mei 1940) en vocht in de dagen erop bij de Afsluitdijk.

Van de Krakeelse Wijken:

- Jan Knegt, opgegroeid op de 4de Krakeelse Wijk, sneuvelde bij Rhenen gedurende de strijd om de Grebbeberg.
- Daniël Doldersum, van de 31ste Wijk, lag te Hardenberg, en daarvoor in de mobilisatietijd in 't Harde.
- Gerrit Zwiggelaar, Coevorderstraatweg, lag in Elst en Amerongen en in de stellingen bij Veenendaal, Grebbelinie (19 RI).
- Koert Salomons, Coevorderstraatweg, lag in fort Pannerden.
- Harm Pol, Wilfred Stillweg, vocht op de Grebbeberg.
- Lambert Pol, van de 6de Krakeelse Wijk.
- Booy Strijker, van de 31ste Wijk, lag bij de Grebbeberg (2-4 RVA).
- Jan Pieters, van de 31ste Wijk.
- Harm Blok, van de Coevorderstraatweg, hospik in Amsterdam.
- Gerrit Uiterwijk, van de 9de Krakeelse Wijk.
- Lambert Klunder, van de 31ste Wijk.
- Jacob Krikken, van de 7de Krakeelse Wijk, kwam op in Utrecht, ging over naar Weesp (2-2-23 RA), had enkele maanden verlof en zat in de meidagen in de omgeving van Leiden (4de depot bereden artillerie, depot Leiden).
- Paul van der Haar, van de Coevorderstraatweg, lag in de omgeving van Hoorn.
- Harm Prins, van de 7de Krakeelse Wijk no.1.
- Jan Benjamins, van de 8ste Krakeelse Wijk, was bij de cavalerie in Amersfoort.
- Willem de Jonge, van de Coevorderstraatweg, lag in 1939 in Bergen (N.H.) en in mei 1940 in Den Helder, bij de infanterie.
- Klaas Spoelder, van de 8ste Krakeelse Wijk, lag te Bergen (N.H.).
- Harm Knegt, van de 31ste Wijk.

- Frederik Benjamins, Wilfred Stillweg 20, vocht op de Grebbeberg (2-2-19 RI).
- Geert van Eck, van de 8ste Krakeelse Wijk, was bij de huzaren van de KMA (een oefeneenheid voor studenten van de KMA om het leidinggeven te leren; Geert was dus zelf geen student) en was later te Haarlem.
- Geert de Jonge, van de 8ste Krakeelse Wijk.
- Jaap Koster, uit het Meer, lag in Zeeland.
- Jan Vos, van de 6de Krakeelse Wijk, lag in de omgeving van Zalk en Wezup.
- Stoffer Kats, van de 5de Krakeelse Wijk, maakte bij Veenendaal deel uit van de Grebbelinie en was ingekwartierd te Elst (19 RI).
- Hendrik Huisjes, van de 5de Krakeelse Wijk, maakte bij Achterberg deel uit van de Grebbelinie.
- Albert Knecht, van de 7de Krakeelse Wijk, kwam op te Arnhem (1938) en was later bij het 19 GB.
- Daniël Koopman, van de Coevorderstraatweg.
- Jan Strijker, 6de Krakeelse Wijk, bij de cavalerie in de Betuwe.
- Berend Meinen, van de 5de Krakeelse Wijk, lag als hospik in Utrecht, en ving onder meer de gewonden uit de Grebbelinie op.
- Jaap Koster, van de Coevorderstraatweg, lag in depot te Hoorn.
- Johannes van der Haar, van de Coevorderstraatweg, lag in depot te Hoorn.

Uit de Wolfsbos:

- Rein Bijker, vocht op de Grebbeberg.
- Lambert Bijker, lag te Naarden (7 RI).
- Hendrik Slagter, lag in kazematten aan de IJssel (23 GB).
- Aaldert Lijster, lag te Rhenen en vocht op de Grebbeberg.
- Jan Prins, bij de artillerie, omgeving Rhenen.

Van het Hollandscheveldse Opgaande:

- Gerrit Kats, lag in Bemmelen.
- Johannes Knecht (19 RI), Grebbelinie, nog in 1940 het eerste slachtoffer uit het Hollandscheveld van de verplichte tewerkstelling in Duitsland.
- Jan Kuiper, vocht bij Kampen, bij de brug.
- Arend Slender (Pensvonder), lag aan de Grebbe.
- Geert Kleine, lag in Elst in barakken en had zijn stellingen bij Veenendaal, Grebbelinie (19 RI).
- Klaas Kleine, lag in Hoorn in depot.
- Hendrik Lip.
- Albert Woltinge, lag in de Grebbelinie.
- Wiendel Hooyer, grenswacht te Jipsinghuizen. Hij was vermist tot begin augustus 1940, en kwam toen weer thuis. Hij was niet geregistreerd als krijgsgevangene en kon door omstandigheden geen contact opnemen met thuis.
- Roelof Jonker, lag in Hoorn in depot.
- Roelof Everts, hospik in de omgeving van Kampen, Zwartsluis.

- Geu Everts, lag onder meer bij Amersfoort (2-1-7 RI).
- Jan de Graaf, bij de luchtafweer.
- Hendrik Steenbergen, was bij de veldartillerie, in de omgeving van Leiden.
- Klaas Thalen, van de Langewijk, woonde sinds 4 mei 1940 aan het Hollandscheveldse Opgaande. Hij lag te Kesteren en vocht op de Grebbeberg.
- Engbert ten Brink, was grenswacht te Glanerbrug en was waarschijnlijk de eerste Hollandscheveldse krijgsgevangene, omdat hij direct bij de eerste grensoverschijding gevangen werd genomen.
- Jan Woltinge, lag in depot te Zwaagwesteinde bij Hoorn (19 RI).
- Jan Lip, lag bij de Grebbeberg.
- Otto Lip, lag bij Kampen.

Van het Hoekje en omgeving:

- Hendrik Raak, ordonnans (19 RI), raakte gewond in de Grebbelinie, later gefusilleerd ten gevolge van zijn activiteiten in het verzet.
- Roelof Raak, zijn broer, was in Nederlands-Indië bij de marine, en zat op een onderzeeër
- Harm Vos, van de Kerkenkavel, vocht op de Grebbeberg.
- Harm Kats, van de Otto Zomerweg, vocht op de Grebbeberg.
- Mans Tuin, lag bij Kampen in kazematten aan de IJssel, later te woudenberg, en werd in de meidagen naar de Grebbeberg gestuurd.
- Jurjen Metselaar, moest 10 mei 1940 met een auto van zijn broer als chauffeur naar de Afsluitdijk. Hij reed de groep soldaten die bij de brug bij café Metselaar hadden gelegen.
- Johannes Smit.
- Jurjen Veldman, lag in Hoorn in depot.
- Jans Lok, van de Doorsnijding, lag in Bargercompascuum, hoorde bij de springploeg van een brug.
- Jaap Bijl, van de Otto Zomerweg.
- Fokke ten Hoeve, bij de wielrijders in Noord-Brabant.
- Henk ten Kley, vocht op de Grebbeberg.
- Henk Puite, lag in de omgeving van Veenendaal, en was betrokken bij de verbindingen: "Hij was bij het seinen".
- Piet Bijleveld.
- Borgert Ossel, van de Kerkenkavel, was te Hoogeveen bij de Luchtwatcht.
- Klaas de Jonge, van het Tramdijkje.
- Gerrit de Graaf, van de Otto Zomerweg, lag in de omgeving van Vianen en Vreeswijk, en in de meidagen te Rotterdam.
- Roelof Zuidema, bij de artillerie te Veenendaal (4 RA).
- Hendrik Zuidema, lag in Hoorn in depot.
- Albert Mol.
- Roelof Mol, van de Kerkenkavel, lag in Bergen (N.H.) in depot (1 RI).
- Jan Okken, lag in de mobilisatietijd in 't Harde.

Van de Riegshoogtendijk en omgeving:

- Piet Uiterwijk Winkel, lag eerst in Wageningen en vocht op de Grebbeberg (3-2-19 RI).
- Gosen Kikkert, lag in Hoorn in depot, en was in mei '40 bij het keukenpersoneel op de Grebbeberg.
- Frederik Fieten, lag aan de Afsluitdijk.
- Jan Strijker, hospik, (4 RVA).
- Gosem Pastoor, gelegerd te Soestduinen (1 RVA).
- Benne Pol.
- Harm Bisschop, Grebbelinie.
- Johannes Uiterwijk Winkel, lag in Noord-Brabant.
- Bartus Knegt, kwam in 1939 op in Hoorn en bleef daar als fietsenmaker.

Van het Zuideropgaande:

- Hendrik Koekoek, vocht op de Grebbeberg (2-2-19 RI). Later leider van de Boerenpartij.
- Hendrik Kats, lag in Bergen (N.H.) in depot (1 RI).
- Johannes Zijlstra, onderwijzer en wonend naast de Hervormde school, was enige tijd gemobiliseerd, maar was al ver voor de meidagen vrijgesteld van dienst en weer terug in Hollandscheveld.
- Benne Benjamins, woonde voorop de Oostwijk, lag achter de Grebbeberg (4 RA).
- Roelof Hummel, woonde voorop de Schutswijk, lag in Vianen.
- Berend Tigelaar, lag in depot in Hoorn.
- Seine Schonewille, infanterie.
- Albert Mol, hospik in de omgeving van Amersfoort.
- Fake Doldersum, woonde tegenover de Schutswijk, lag op Schiphol.
- Gerrit ten Caat, woonde tegenover de Schutswijk, lag op Schiphol.
- Jan Veldman, woonde voorop de Langewijk, vocht op de Grebbeberg.
- Jan Dekker.
- Jan Fieten, hospik te Soesterberg.
- Piet Veuger, woonde voorop de Jufferswijk, hospik op of rond de Grebbeberg.
- Lambert Mol, woonde voorop de Bakkerswijk, bij de cavalerie.
- Willem Mol, woonde voorop de Bakkerswijk, lag in Bergen (N.H.) in depot (1 RI).
- Hendrik Eshuis, de zoon van de molenaar.

Uit Hollandscheveld-Oost:

- Aaldert Pastoor, van de Beukerswijk, gelegerd te Soestduinen (1-1 RA).
- Hendrik de Vries, van het 3de Zandwijkje, gelegerd te Soestduinen (1-1- RA).
- Jan Nijenhuis, van de Oostwijk, lag in Wageningen en was in de meidagen als hospik betrokken bij de strijd om de Grebbeberg.

- Hendrik Prins, Kerkhoflaan, bij de Cavalerie.
- Boelem Meyer, Kerkhoflaan, vocht ergens in de Grebbelinie, waarschijnlijk op of rond de berg.
- Piet Kleine, van het Oostopgaande, bij de cavalerie in Amersfoort en Deventer.
- Jan Kleine, van het Oostopgaande, aanvankelijk in stellingen aan de IJssel (Dieren, Doesburg), later bij de Schuinebrug te Voorst (19 GB), toen gelegerd in de Grebbelinie (Woudenberg), en in de meidagen werd hij naar Rotterdam gestuurd (15 RI), waar hij vocht bij Overschie.
- Jacob Metselaar, van het Rechttuit, was in de meidagen te Rhenen.
- Jan **Boertien**, van het Rechttuit, lag bij de Grebbeberg.
- Lambert Kreeft, pontonnier bij de Schoolcompagnie Pontonniers en Torpedisten, kwam van de Kerkhofdijk, en lag tijdens de mobilisatie in Tiel. Hij was in de meidagen betrokken bij bruglegging over de Waal, daarna kort te Gorkum en te Jaarsveld geleverd.
- Arend Tuit, van de Kerkhofdijk.
- Jan Everts, van het Oostopgaande, was hospik te Meerkerk en ving zo gewonden uit verschillende plaatsen op.
- Geert Metselaar, van het Oostopgaande (uit de bocht), lag in Hoorn in depot.
- Roelof Kerkhof, bij de cavalerie te Amersfoort en Deventer, in de meidagen te Tiel.
- Jan ten Cate, van de Boswijk, lag in depot te Hoorn.
- Klaas Pol, van het Rechttuit, Grebbelinie-Veendendaal (19 RI).
- Hendrik Kikkert, van de Oostwijk, lag in depot te Bergen (N.H.) (1 RI).
- Tinus Corba, van het Rechttuit, lag in depot in Zwaagwesteinde bij Hoorn (19 RI).
- Johannes Corba, van het Rechttuit, was bij de cavalerie.
- Koert Vaartjes, van het Oostopgaande, Grebbelinie.
- Arend ten Hoorn Boer, van het Oostopgaande, lag onder meer te Rotterdam.
- Gerrit Duinkerken, van de Beukerswijk, kwam in '38 op te Arnhem, daarna gemobiliseerd (19 GB) en verbleef te Doesburg en Ulft als grenswacht. Daarna lag hij enige tijd te Woudenberg, in de Grebbelinie. In de meidagen was hij in Leeuwarden.

Uit Elim en omgeving:

- Harm Wimmenhove, van de Carstendijk, was bij de luchtdoel-artillerie in de Betuwe.
- Marten Kuiler, van de Schutswijk, was grenswacht (19 GB), lag daarna in de meidagen aanvankelijk in de Grebbelinie te Woudenberg, en sneuvelde bij de gevechten te Overschie (15 RI).
- Harm Schraa, van de Jeulenwijk, lag in Wageningen en vocht voor de Grebbeberg (3-2-19 RI).
- H. Benjamins, van de Jeulenwijk, 16 MC-19 RI, Grebbeberg.
- Geert Seinen, van de Brandligtswijk, vocht op de Grebbeberg.
- Andries Schonewille, van de Jufferswijk, artillerie.
- Roelof Guichelaar, van de Brandligtswijk.

--Gosem Benjamins, van de Langewijk.
 --Klaas Okken, van Carstenswijk no.100.
 --Egbert Zwijs, van het Fietsepadd.
 --Steven Santinge, van de Brouwerswijk, lag eerst te Laag Zuidum (19 GB),
 toen te Woudenberg (Grebbeelinie), en werd in de meidagen naar Rotterdam
 gezonden (15 RI).
 --Jans Booy, van de Jan Slotswijk.
 --Berend Mol, van de Brandligtswijk, was te Rhenen.
 --Harm Bos, van de Bennenwijk (aan het Dwarsgat), was bij het 9de Bataljon
 Veldartillerie, gelegerd te Haarlem.
 --Hendrik Kroezen, van de Jan Slotswijk.
 --Willem Snippe, van de Barswijk, lag in de buurt van de Grebbeberg.
 --Geert Snippe, van de Barswijk, lag in Hoorn.
 --Harm Kikkert, van de Brandligtswijk. Hij was korporaal bij de Grebbeberg en
 sliep toen in Rhenen. Hij vertelde later over de vele gesneuvelde kameraden,
 mensen die hij had gekend, waaronder uit Staphorst.
 --Albert Lensen, van de Barswijk, lag bij de Grebbeberg.
 --Jan Kikkert, van de Bennenwijk, was in Terwolde, aan de Ijssel.
 --Jan Kamps, van de Carstensdijk.
 --Koert Lichtendonk, van de Carstensdijk.
 --Berend Westera, van de Langewijk.
 --Stoffer Kroezen, van het Dwarsgat, lag in Noord-Brabant.
 --Harm Vos, van de Brandligtswijk, lag in Woudenberg en Scherpenzeel.
 --Jaap Fidom, lag onder meer bij Amersfoort (2-1-7 RI).
 --Steven Santing, van het Dwarsgat, lag te Ederveen (De Klomp) in de
 Grebbeelinie (1-1-4 RA).
 --Geert Duinkerken, woonde op de Bakkerswijk in een keet tussen de bossen,
 was bij het 19 GB en lag te Varsseveld, Ter Borg, Ulft en Doetinchem, later te
 Woudenberg, en ging in de meidagen naar Rotterdam (15 RI).
 --Arend Duinkerken, zijn broer, was toen ook in dienst.
 --Roelof Oelen, van de Carstensdijk, hospik.
 --Klaas Fidom.
 --Hendrik Kikkert, van de Bennenwijk, lag in Bergen (N.H.) in depot (1 RI).
 --Aaldert Zomer, van de Schutswijk, maakte aanvankelijk ook deel uit van het 19
 GB, lag daarna te Woudenberg en werd in de meidagen naar Rotterdam
 gestuurd (15 RI).
 --Johannes Oelen, van de Jufferswijk, rekrut infanterist.
 --Gerard Huygen, van de Jufferswijk, infanterist.
 --Jan Pastoor, van de Schutswijk, korporaal bij de infanterie.
 --Jan Booy, van de Schutswijk, infanterie.
 --Bertus Tangenberg, van de Brouwerswijk, luchtdoelartillerist.
 --Albert Ellerie, Elim, transport.
 --Klaas Snippe, van het Dwarsgat (Elim 57).
 --Piet Benjamins, van de Barswijk, vocht op de Grebbeberg.
 --Jan Duinkerken, van de Carstenswijk, lag in Hoorn.
 --Berend Uiterwijk Winkel, wel gemobiliseerd, maar al voor de meidagen vrij van
 dienst.

--Bertus Slot, van de Jufferswijk, lag onder meer aan de IJssel (19 GB).

Van Moscou:

--Harm Profijt, bij de cavalerie te Amerongen.

--Benne Koops, ingekwartierd in Zundert, betrokken bij de gevechten op de Grebbeberg, ordonnans op de fiets.

--Hendrik Neutel.

--Gerrit Veld, lag in Noord-Brabant.

--Jan Otten.

--Berend Martens, betrokken bij de gevechten op of rond de Grebbeberg.

Verder nog:

--Jan Benjamins, uit Hollandscheveld. Nadere gegevens onbekend.

NB: plaats van herkomst, daarmee wordt bedoeld de plaats waar men woonde in de meidagen van 1940.